

L'eco de la solitud a Castelló

A la residència Toribi Duran, conviuen 120 persones que tenen entre 55 i 102 anys. El centre acaba de fer cinc anys i sempre està al cent per cent de la seva capacitat

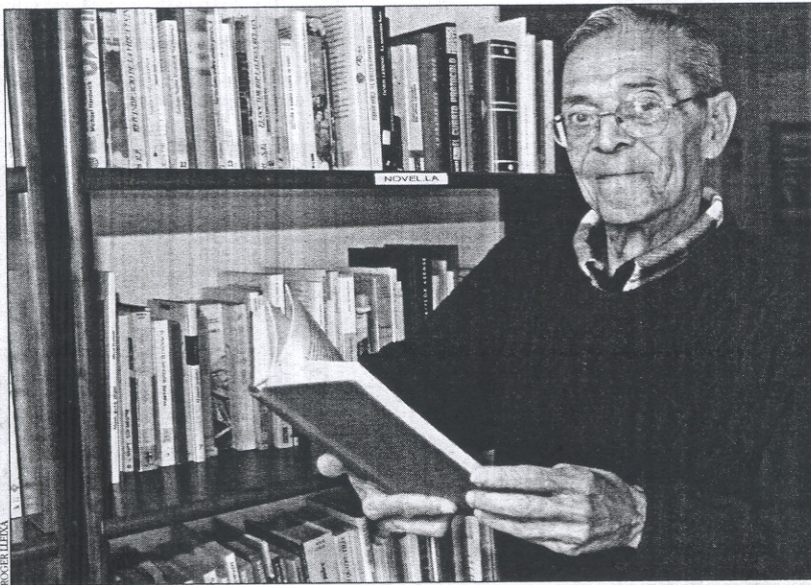
CASTELLÓ D'EMPÚRIES

MAIRENA RIVAS

Josep Gironell devora llibres i cigarretes assegut al costat d'un cendrer de peu a l'entrada de la residència Toribi Duran. Com cada dia, s'ha llevat a les sis del matí i ha regalat un "bon dia" al personal que s'incorpora a les set. El que més li agrada fer ben d'hora és prendre's una xocolata de la màquina que hi ha al vestíbul. "M'encanta", exclama, i a la boca se li dibuixa el gest del golafre. Són les deu i el trobem submergit en les pàgines d'*El hotel de los sueños*, de Kathlyn Harvey, un dels 3.742 llibres de la biblioteca de la residència, que ell classifica amb paciència i constància. Remuga quan descobreix que algú ha desordenat les lleixes. "No és just, jo ho poso bé i sempre ve algú a remenar-ho tot", es queixa.

Josep Gironell té 68 anys, està separat i té dos fills. Fa poc menys de tres anys, la salut li va començar a fer la guitza i va decidir ingressar en aquesta residència assistida de Castelló d'Empúries que ara celebra el cinquè aniversari. "No em trobava bé i em van recomanar que vingüés aquí", comenta aquest figuerenc que va ser agent de la propietat immobiliària, financer immobiliari, administrador de finques, pilot, professor de vela, *boyscout* i bon amic de Ramon Canet, el llibreter de la Rambla de Figueres. "Va ser ell, en Canet, el qui em va animar a llegir i sempre li ho agraire", diu. Ara viu a Castelló i diu que hi està bé, a la residència: "Ens hem d'acostumar a tot i t'has d'adaptar per força a la convivència." Ell és un dels cinquanta-dos usuaris de les ales A i B de l'edifici, les ales que ocupen les persones que es troben bé en l'aspecte cognitiu. Confessa que és un tafaner i que es diverteix observant amb picardia què fa la gent. "He vist dos idíl·lis entre persones d'aquí, però en els dos casos algun dels dos de la parella ja és mort", justifica. "Se'l veu molt optimista?", li comentem. "Venia finques!!!", respon subtil.

El món del portbouenc Domingo Clua es va fer miques quan, sent mossò enderrocador a la duana, es va quedar sense feina, el 1991. Domingo

Josep Gironell és el responsable de la biblioteca de la residència, que s'ha pogut equipar gràcies a les donacions de gent externa al centre

Domingo Clua és un portbouenc de 81 anys que té cura dels jardins de l'asil

Clua té 81 anys i és el jardiner de la residència. "Tothom que ve aquí diu que mai abans no havien vist els jardins tan macos i tan ben cuidats com ara", comenta, mentre espera que els serveixin el dinar. Avui menjaran macarons.

L'afició per la jardineria li ve de petit. El seu pare i la seva mare treballaven la vinya, les oliveres i l'horta, i ell va créixer en un ambient de camp. Abans d'entrar a la duana, va estar al sector ferroviari, carregant i descarregant mercaderies. Però amb la supressió de les fronteres, Domingo Clua, igual que tants d'altres, es va veure obligat a reconduir la seva vida. "Sí, què volies fer? Me n'anava a pescar, quan feia bo, i si el temps no acompanyava anava a la vinya", recorda. Parla amb enyorança d'un seu amic de Portbou que està sol, com ell, i que està a la llista d'espera per poder entrar a la residència Toribi Duran. I és que, a Domingo Clua, se li il·luminen els ulls quan relata: "Fa poc més de dos anys que sóc vidu. Estic sol al món, no tinc ni pare ni mare ni germans, només tres nebots, dues a França i una a Portbou."

Circumstàncies personals

Les circumstàncies personals de tots i cadascun dels homes i les dones que resideixen al Toribi Duran són tan diferents que de cadascun d'ells se'n podria fer una biografia. Les ales C i D estan adequades per a les persones molt discapacitades i per a les que presenten algun tipus de demència. Aquest espai de l'edifici té les característiques d'un centre psico-geriàtric, com explica el director gerent de la residència, Manel Pont. "Els usuaris de les ales C i D requereixen una supervisió més important que els de les ales A i B. Els animem a participar en tallers de memòria i en les teràpies encaminades a aturar el deteriorament cognitiu", indica Manel Pont. Sobra que, en aquestes ales, on hi ha un total de seixanta-vuit residents, hi visquin el que és més jove, un home paraplàgic que té 55 anys, i el de més edat, un ancià de 102.

Cuina per als avis i per als infants

Als fogons de la residència Toribi Duran, es cuinen els cinc tipus de dietes que requereixen els usuaris: la basal, la hipocalòrica, la hiposòdica, l'astrigent i la dels diabètics. I, a part de tot això, la cuina del centre també funciona com a càter per a les llars d'infants que hi ha a Castelló, la del passeig de les Oques, al poble, i la dels Nins, a Empuriabrava.

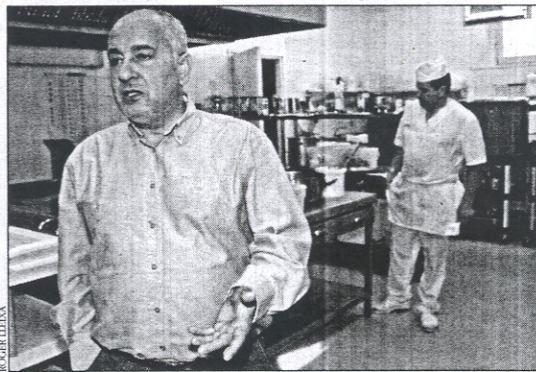
Parsimònia i tranquil·litat

A Manel Pont, el director gerent de la residència, li agrada comentar les proeses d'algunes de les persones que viuen o han passat per l'edifici. Fa de Cicerone per les habitacions, les sales i tots els racons d'aquesta gran casa simètrica, amb forma de X, i adverteix la presència de Miquel Bové, que està llegint en un sofà solitari. "Acostuma a venir aquí, perquè li agrada estar tranquil", diu Manel Pont, al mateix temps que subratlla que Miquel Bové ha estat guanyador d'una de les recents convocatòries d'un concurs de poesia que promou el Consell Comarcal: "Va escriure un poema veraderament preciós dedicat a la seva dona."

La capella de la residència sembla nova. La van restaurar fa un parell d'anys i Manel Pont assegura que va ser un encert. Tots els dijous a les del matí, el mossèn Narcís Costabella celebra la missa i es reuneixen a la

capella més de cent persones, entre residents i gent de fora que hi ve expressament.

La vida a la residència transcorre amb el contrast de la parsimònia i la tranquil·litat dels usuaris i el tragi del personal que es cuida que tot estigui en condicions. La plantilla oscil·la entre els 78 i els 81 treballadors. Ara hi ha una doctora assistencial, una responsable higienico-sanitària, tres infermeres, dos fisioterapeutes, un metge i una psicòloga, a més d'una animadora sociocultural, un terapeuta ocupacional, una assistenta social i trenta-cinc gerocultores (cuidadores). A aquest personal, cal sumar-hi un responsable de manteniment, quatre de cuina i nou de neteja. I l'àrea administrativa l'ocupa el director gerent, la subdirectora i cap de personal, una administrativa i dues recepcionistes. En total, sis homes i tota la resta dones.

Manel Pont és el gerent del centre i li agrada participar de tota la seva activitat quotidiana